Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lausunto

6.4.2022

VN/17/2022
VN/17/2022-TEM-34

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunta torstai 07.04.2022 klo 10.00 / HE 32/2022 vp / Lausuntopyyntö (31.3.)

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO - HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LANNOITELAIKSI JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI HE 32/2022 VP

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä, että lannoitevalmistelakia kokonaisuudistetaan ja kannattaa hallituksen esityksen tavoitteita. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla on liittymäpintoja ehdotettuun sääntelyyn muun muassa teknisen turvallisuuden toimialueella, EU:n vastavuoroisen tunnustamisen asetukseen ja sen toimeenpanon koordinointiin liittyen sekä harmaan talouden torjuntaan liittyvien toimenpiteiden osalta.

Markkinavalvonta ja EU:n markkinavalvonta-asetuksen täytäntöönpano

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) vastuulla olevaa horisontaalista eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia (1137/2016, jäljempänä markkinavalvontalaki). Markkinavalvontalain soveltamisalaan kuuluvien sektorikohtaisten tuotelakien vaatimusten valvontaan sovelletaan markkinavalvontalain säännöksiä, jotka koskevat erityisesti valvontaviranomaisten valvontakeinoja. Esityksessä markkinavalvontalain soveltamisalaa laajennettaisiin lisäämällä soveltamisalaan uusi ehdotettu lannoitelaki. Lisäksi Ruokavirasto säädettäisiin lain markkinavalvontaviranomaiseksi lannoitelaissa tarkoitettujen lannoitevalmisteiden osalta. Samalla varmistettaisiin Euroopan unionin markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1020, jäljempänä markkinavalvonta-asetus, täytäntöönpanoa lannoitevalmisteiden osalta.

Esityksen valmistelun aikana on tehty yhteistyötä ministeriöiden kesken. Hallituksen esitys on osa laajaa markkinavalvontasääntelyn uudistusta. EU-tasolla yhteensä yli 70 eri EU-tuotesäädöksen markkinavalvontaa koskeva sääntely on yhdenmukaistettu markkinavalvonta-asetuksella, jolla korvattiin aiempaa EU-sääntelyä. Asetuksessa säädetään muun muassa yleisistä yhdenmukaisista puitteista markkinavalvonnalle ja ulkorajavalvonnalle jäsenvaltiossa, talouden toimijoiden velvoitteista sekä vähimmäisvaatimuksista markkinavalvontaviranomaisen toimivaltuuksille. Markkinavalvonta-asetuksen soveltamisala on laaja ja muutostarpeet kohdistuvat siten laajasti eri tuotesektoreille ja hallinnonaloille. Asetuksen soveltaminen alkoi täysimääräisesti kesällä 16.7.2021 lukien. Kansallista täytäntöönpanoa on tehty

Postiosoite Postadress Postal Address Työ- ja elinkeinoministeriö	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
PL 32 00023 Valtioneuvosto	Aleksanterinkatu 4 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 1606 2160 +358 9 1606 2160	kirjaamo.tem@gov.fi www.tem.fi

vaiheittain. Pääasiallisesti täytäntöönpanoa koskevat hallituksen esitykset on annettu eduskunnalle syksyllä 2021. Täytäntöönpanossa ollaan osassa asetuksen sektoreita myöhässä. Työ- ja elinkeinoministeriö koordinoi markkinavalvonta-asetuksen täytäntöönpanoa. TEM on asettanut markkinavalvonta-asetuksen täytäntöönpanon koordinointia varten markkinavalvontasääntelyn koordinaatioryhmän, johon kuuluvat edustajat vastuuministeriöistä (LVM, MMM, SM, STM, TEM ja YM) sekä muista markkinavalvonta-asetuksen täytäntöönpanon kannalta keskeisistä ministeriöistä (OM ja VM). TEM on pitänyt tavoiteltavana, että kansallista markkinavalvontaa koskevaa sääntelyä yhdenmukaistetaan eri sektoreilla niin pitkälle kuin se tuotesektorin erityispiirteet huomioiden on mahdollista hyödyntäen horisontaalista markkinavalvontalakia. Markkinavalvontalain soveltamisalan laajentuessa uusille tuotesektoreille se vastaa paremmin myös Euroopan unionin markkinavalvontasääntelyn rakennetta ja mahdollistaa tulevaisuudessa joustavamman reagoinnin mahdollisiin säädösmuutoksiin. Sääntelyn yhdenmukaistaminen on yleisesti ottaen hyödyllistä niin lainvalmistelun, valvontaviranomaistoiminnan kuin talouden toimijoidenkin kannalta. Markkinavalvontalain hyödyntäminen myös lannoitteiden valvonnassa on kannatettavaa.

TEM huomauttaa, että hallituksen esityksessä on osin vanhentunutta tietoa kohdassa ”Suhde muihin esityksiin”, sillä esitykset HE 139/2021 vp ja HE 208/2021 vp eivät ole enää eduskunnan käsittelyssä. TEM pyytää valiokuntaa huomioimaan, että markkinavalvontalakiin tulee pian voimaan lakimuutoksia lain 1 ja 4 §:ää koskien, jotka tulee huomioida tämän hallituksen esityksen käsittelyssä. Tasavallan presidentti on vahvistanut 1.4.2022 seuraavat eduskunnan vastauksiin sisältyvät lait: EV 7/2022 vp - HE 139/2021 vp HE eduskunnalle laiksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi ja EV 13/2022 vp -HE 208/2021 vp HE eduskunnalle laeiksi jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta. Markkinavalvontalain muutokset tulevat voimaan 11.4.2022 lukien.

Viitaten voimaantuleviin lakimuutoksiin TEM esittää lisäksi seuraavan teknisen huomion koskien hallituksen esityksen 2. lakiehdotusta. Markkinavalvontalain valvontaviranomaisia koskevan 4 §:n kokonaan muuttamisen sijasta olisi tarkoituksenmukaisempaa vain lisätä pykälään uusi momentti (uusi 8 momentti), jossa säädettäisiin Ruokavirastosta.

hallitusneuvos Pauliina Kanerva

Jakelu Maa- ja metsätalousvaliokunta